

Силабус навчальної дисципліни ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

підготовки бакалаврів

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 192 «Будівництво та цивільна інженерія»

(назва спеціальності)

освітньо-професійної програми

«Автомобільні дороги і аеродроми»

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет/Інститут	Будівельний
Кафедра	Безпеки життєдіяльності
Контакти кафедри	Кафедра каб. В1306 (тринадцятий поверх висотного корпусу) Email: life.safety@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Беліков Анатолій Серафимович, д.т.н., професор Шаломов Володимир Анатолійович, к.т.н., доцент
Контакти викладачів	Email: belikov@pgasa.dp.ua Email: shalomov.volodymyr@pgasa.dp.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CTP/K4/ROZKLAD.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/10/kaf.BZHD_Grafik-konsultatsij-vykladachiv_.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни полягає у розгляді факторів виробничого середовища, організаційно-технічних і санітарно-гігієнічних умов, у яких здійснюється трудова діяльність людини, а також системи правових заходів щодо виконання правил вимог безпеки, виробничої санітарії та охорони праці, набуття здатності орієнтуватися в основних методах і системах забезпечення техногенної безпеки, обґрунтовано вибирати відомі пристрої, системи та методи захисту людини і природного середовища від небезпек; вміння оцінювати сталість функціонування об'єкту господарювання в умовах надзвичайних ситуацій та обґрунтовувати заходи щодо її підвищення; вміння обґрунтувати та забезпечувати виконання комплексу робіт на об'єкті з попередження виникнення надзвичайних ситуацій, локалізації та ліквідації їх наслідків.

	Години	Кредити	Семестр
			7
Всього годин за навчальним планом, з них:лекції	90	3	90
Аудиторні заняття, у т.ч:	38		38
лекції	30		30
лабораторні роботи			
практичні заняття	8		8
Самостійна робота, у т.ч:	22		22
підготовка до аудиторних занять	8		8
підготовка до контрольних заходів	8		8
виконання курсового проєкту або роботи	-		-
виконання індивідуальних завдань	-		-
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	6		6
підготовка до екзамену	30		30
Форма підсумкового контролю			екзамен

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з основ охорони праці та цивільного захисту, загальних закономірностей виникнення і розвитку небезпек, надзвичайних ситуацій, в першу чергу техногенного характеру, реалізація яких на практиці сприятиме покращенню умов праці, підвищенню її продуктивності, запобіганню професійних захворювань, виробничого травматизму, аварій.

Завдання дисципліни: засвоєння теоретичних основ і здобуття практичних навичок із розробки та впровадження в практику раціональної побудови трудового процесу, при якій забезпечується висока продуктивність праці, створюються умови для збереження здоров'я працівників, збільшується період їх трудової діяльності; засвоєння сучасних теорій, методів і технологій з прогнозування надзвичайних ситуацій, побудови моделей їхнього розвитку, визначення рівня ризику та обґрунтування комплексу заходів, спрямованих на відвернення надзвичайних ситуацій, захисту персоналу, населення, матеріальних та культурних цінностей в умовах надзвичайних ситуацій.

Пререквізити дисципліни вивчення дисциплін «Безпека життєдіяльності і основи екології», «Фізика», «Хімія», «Вища математика», «Електротехніка в будівництві».

Постреквізити дисципліни виконання бакалаврської кваліфікаційної роботи, «Охорона праці в галузі».

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Промислове та цивільне будівництво» СВО ПДАБА 1926-АДА-2021):

Загальні компетентності: ЗК 03. Здатність спілкуватись державною мовою як усно, так і письмо. ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 07. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК 08. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 09. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК 04. Здатність обирати і використовувати відповідні обладнання, матеріали, інструменти та методи для проектування та реалізації технологічних процесів будівельного виробництва.

Заплановані результати навчання (відповідно до освітньо-професійної програми «Промислове та цивільне будівництво» СВО ПДАБА 1926-АДА-2021): РН 05. Використовувати та розробляти технічну документацію на усіх стадіях життєвого циклу будівельної продукції. РН 07. Виконувати збір, інтерпретацію та застосування даних, в тому числі за рахунок пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел. РН 09. Проектувати будівельні конструкції, будівлі, споруди, інженерні мережі та технологічні процеси будівельного виробництва, з урахуванням ліквідації наслідків бойових дій, інженерно-технічних та ресурсозберігаючих заходів, правових, соціальних, екологічних, техніко-економічних показників, наукових та етичних аспектів, і сучасних вимог нормативної документації, часових та інших обмежень, у сфері архітектури та будівництва, охорони довкілля і безпеки праці.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістовних модулів і тем	Кількість годин, у тому числі					
	усього	л	п	лаб	інд	с/р
Змістовий модуль 1. Основи охорони праці						
1. Основи законодавства з охорони праці.	6	4				2
2. Розслідування нещасних випадків і профзахворювань на виробництві.	6	2	2			2
3. Виробнича санітарія, аналіз умов праці.	8	4				4
4. Основи безпеки праці. Електробезпека.	6	2	2			2
5. Основи пожежної профілактики.	6	4				2
Разом за змістовим модулем 1	32	16	4			12

Змістовий модуль 2. Основи цивільного захисту						
6. Цивільний захист. Основні принципи здійснення цивільного захисту.	3	2				1
7. Єдина державна система цивільного захисту та її складові.	3	2				1
8. Навчання населення діям у надзвичайних ситуаціях.	3	2				1
9. Життєзабезпечення постраждалих.	5	2	2			1
10. Інженерний захист територій.	4	2				2
11. Радіаційний і хімічний захист населення і територій.	6	2	2			2
12. Медичний, біологічний і психологічний захист.	4	2				2
Разом за змістовим модулем 2	28	14	4			10
Підготовка до екзамену	30					30
Усього годин	90	30	8			52

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

№ теми	Назва теми	Тривалість (годин)
1	Підготовка до аудиторних занять	8
2	Підготовка до контрольних заходів	8
3	Опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях:	6
	- методи аналізу травматизму;	2
	- перша допомога при ураженні електрострумом;	2
	- права та обов'язки громадян у сфері цивільного захисту.	2
4	Підготовка до екзамену	30
	Всього	52

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістових модулів

Змістовий модуль 1. Основи охорони праці

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1	Відвідування лекцій	8
2	Виконання та захист практичних робіт	22
3	Контрольна робота	70
	Разом:	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 1 бал.
Всього 8 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 2 практичних роботи. Максимальна кількість балів за одну роботу – 11.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1	Відвідування практичних занять	1 бал за відвідування студентом кожного практичного заняття	1
2	Якість виконання і захисту практичного завдання	Студент в повному обсязі виконав практичне завдання, відповів на запитання викладача, показав обізнаність.	9-10
		Завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце помилки, які не впливають в цілому на успішне виконання практичної роботи.	6-8
		Завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки, які не впливають в цілому на успішне виконання практичної роботи, а також допускаються принципові помилки при опрацюванні отриманих результатів.	4-5
		Практичне завдання виконане не в повному обсязі, при відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки.	2-3
		Студент проявив недбалість при виконанні практичної роботи і відмовився відповідати на запитання викладача.	0-1
		Разом:	0-11

Контрольна робота (тести)

Контрольна робота містить 5 запитань, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 14.

Правильна відповідь на тестове запитання – 14 балів, неправильна – 0 балів.

Змістовий модуль 2. Основи цивільного захисту

№ п/п	Вид контролю	Кількість балів
1	Відвідування лекцій	7
2	Виконання та захист практичних робіт	28
3	Опрацювання матеріалу самостійної роботи	5
4	Контрольна робота	60
	Разом:	100

Відвідування лекцій

Присутність студента на лекції оцінюється в – 1 бал.

Всього 7 лекцій.

Виконання та захист практичних робіт

Всього 2 практичних роботи. Максимальна кількість балів за одну роботу – 14.

Критерії оцінки практичних знань поточного контролю

№ з/п	Вид критерію	Зміст критерію	Кількість балів за 1 змістовий модуль
1	Відвідування практичних занять	1 бал за відвідування студентом кожного практичного заняття	2
2	Якість виконання і захисту практичного завдання	Студент в повному обсязі виконав практичне завдання, відповів на запитання викладача, показав обізнаність.	12
		Завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце помилки, які не впливають в цілому на успішне виконання практичної роботи.	8-11
		Завдання практичної роботи виконане в повному обсязі, але у відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки, які не впливають в цілому на успішне виконання практичної роботи, а також допускаються принципові помилки при опрацюванні отриманих результатів.	4-7
		Практичне завдання виконане не в повному обсязі, при відповіді на запитання викладача мали місце принципові помилки.	1-3
		Студент проявив недбалість при виконанні практичної роботи і відмовився відповідати на запитання викладача.	0
		Разом:	0-14

Опрацювання матеріалу самостійної роботи

Максимальна кількість балів – 5.

- у вигляді презентації, доповіді та обговорення – 5 балів;
- доповідь з обговоренням без презентації – 4 бали;
- доповідь без презентації – 3 бали;
- наявність опрацьованого матеріалу – 2 бали;
- анотації опрацьованого матеріалу – 1 бал.

Контрольна робота

Контрольна робота містить 4 запитання, на які студент зобов'язаний дати відповіді у письмовій формі, максимальна кількість балів при вичерпаній відповіді на одне запитання – 15.

Кількість балів за якість відповіді на одне запитання установлюється:

15 балів – студент дав вичерпану відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, дав на них ґрунтовні пояснення.

11-14 балів – студент дав повну відповідь на запитання, навів необхідні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри, але не дав достатніх пояснень до них.

7-10 балів – студент дав повну відповідь на запитання, але навів тільки частину необхідних формул чи залежностей, графіків, схеми, технологічні параметри, дав недостатні пояснення до них.

3-6 балів – студент розкрив суть запитання, але у відповіді допущені помилки, які принципово не впливають на кінцеву суть відповіді, зроблена спроба навести потрібні формули та залежності, графіки, схеми, технологічні параметри.

1-2 бали – студент не повністю розкрив суть запитання, у відповіді допущені грубі помилки.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середньоарифметична змістового модуля 1, змістового модуля 2 та екзаменаційної оцінки.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

Політика курсу передбачає відповідальність викладача і студента; прозорість оцінювання; інформування та реалізацію політики академічної доброчесності.

При організації освітнього процесу студенти та викладачі діють відповідно до нормативної бази академії.

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу в колективі.

Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.

Передбачається систематичне відвідування студентами аудиторних занять, за винятком поважних причин.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Якщо студент був відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час консультацій викладача.

Порядок зарахування пропущених занять: якщо пропущено лекцію – у формі усного опитування за підготовленим рефератом на відповідну тему. При цьому враховується причина пропущених занять: якщо заняття пропущене з поважної причини, то відпрацювання зараховується з коефіцієнтом 1,0; якщо заняття пропущене за відсутністю поважної причини – з коефіцієнтом 0,5.

Обов'язкове дотримання академічної доброчесності студентом.

Студенти академії мають керуватися у своїй діяльності Кодексом академічної доброчесності Державного вищого навчального закладу «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури» ПЛПМ 0812-001:2018, яким встановлено загальні моральні принципи та правила етичної поведінки.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами наукового ступеню передбачає:

самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Дотримуватися Положення щодо запобігання та виявлення академічного плагіату у ДВНЗ «Придніпровська державна академія будівництва та архітектури».

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

Якщо студент має сумніви або непевність, що його дії або бездіяльність можуть порушити Кодекс академічної доброчесності Академії, він може звернутися за консультацією до Комісії з питань академічної доброчесності.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА*

Основна

1. Конституція України.
2. Закон України «Про охорону праці».
3. Міжнародна законодавство про охорону праці. У 3-х томах. – К.: Основа, 1997.
4. Кодекс законів про працю України.
5. Основи законодавства України про охорону здоров'я.

6. Закон України про колективні договори й угоди.
7. Кодекс цивільного захисту.
8. А. С. Беліков, Б. В. Болібрех, В. А. Шаломов та ін.; під заг. ред. А. С. Белікова. Основи охорони праці: підручник. – Дніпро: ПП «Кулик В.В.», 2019. – 446 с.
9. Сафонов В. В., Беліков А. С., Папірник Р. Б. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проєктів інженерно-будівельних спеціальностей. (за редакцією А. С. Белікова), Навч. посібник, Друге видання. – Дніпро: Журфонд, 2020. – 366 с.
10. А. С. Беликов, В. В. Сафонов, П. Н. Нажа, В. Г. Чалый, Н. Ю. Шлыков, В. А. Шаломов, С. Ю. Рагимов. Охрана труда в строительстве / под ред. д.т.н., проф. А. С. Беликова. – Киев : Основа, 2010. – 528 с.
11. Цивільний захист і охорона праці в галузі : навч. посіб. / С. О. Ковжога, С. А. Тузіков, Є. В. Карманний, А. П. Зенін. – Харків : Нац. ун-т «Юрид. акад. України імені Ярослава Мудрого», 2012. – 192 с.
12. Цивільний захист: навчальний посібник / К. О. Левчук, Р. Я. Романюк, А. О. Толок — Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2016р. —325 с.

Допоміжна

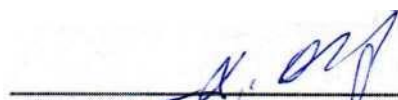

1. ДНАОП 0.00-4.09-93. Типове положення про комісію з питань охорони праці підприємства.
2. ДНАОП 0.00-4.11-93. Типове положення про роботу уповноважених трудових колективів з питань охорони праці.
3. ДНАОП 0.00-4.12-99. Типове положення про навчання з питань охорони праці.
4. ДНАОП 0.00-4.21-93. Типове положення про службу охорони праці.
5. ДНАОП 0.00-8.03-93. Порядок опрацювання та затвердження власником нормативних актів про охорону праці, що діють на підприємстві.
6. ДНАОП 0.00-8.05-94. Єдина державна система показників обліку умов та безпеки праці.
7. Беликов А. С., Капленко Г. Г., Мацияко В. В. и др. / Безопасность жизнедеятельности / Под ред. д.т.н., проф. А. С. Беликова. – Днепропетровск: ФОП Середняк Т.К., 2015. – 636 с.
8. Васійчук В. О., Гончарук В. Є., Качан С. І., Мохняк С. М. Основи цивільного захисту: Навч. посібник / Львів, 2010. – 384 с.
9. Осипенко С. І., Іванов А. В. «Організація функціонального навчання у сфері цивільного захисту». Навчальний посібник. – К., 2008. – 286 с.
10. Черняков О. Г., Кочін І. В., Сидоренко П. І., Букін В. Є, Костенецький М. І. Медицина катастроф. Навч. посібник. Київ: «Здоров'я». 2001, - 348 с.
11. Збірник нормативно-правових актів з питань надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру. Вип.3. Під заг. ред. В. В. Дурдинця - Київ: Агенство «Чорнобиль інтерінформ», 2001. – 532 с.
12. Методичні вказівки до лабораторних робіт «Дослідження параметрів мікроклімату на робочих місцях» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / Укладачі: Чередниченко Л. А., Приходченко В.І., Капленко Г.Г. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2017. – 22 с.
13. Методичні вказівки до лабораторних робіт «Дослідження вібрації на робочому місці і оцінка ефективності способів її зменшення» з дисципліни «Охорона праці» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / Укладачі: Чередниченко Л. А., Приходченко В.І., Капленко Г.Г. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 16 с.
14. Методичні вказівки до лабораторної роботи «Дослідження запиленості повітря виробничого приміщення» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / Укладачі: Чередниченко Л. А., Приходченко В.І., Капленко Г.Г. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 12 с.
15. Методичні вказівки до лабораторних робіт «Визначення концентрації шкідливих, небезпечних газів і парів у повітрі робочої зони» з дисципліни «Охорона праці» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / Укладачі: Чередниченко Л. А., Приходченко В.І., Капленко Г.Г. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 20 с.
16. Методичні вказівки до лабораторних робіт «Дослідження виробничого освітлення» з дисципліни «Основи охорони праці» для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної

форм навчання / Укладачі: Чередниченко Л. А., Приходченко В.І., Капленко Г.Г. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2018. – 15 с.

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. www.nbuv.gov.ua.
2. Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rada.kiev.ua>
3. Офіційний сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua>.
4. <http://www.social.org.ua> – Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
5. Віртуальний читальний зал ПДАБА / Кафедри / Кафедра Безпеки життєдіяльності / Основи охорони праці; Цивільний захист; Техногенна безпека. – Режим доступу: <http://surl.li/bjqrr>.

Розробники

 _____ (підпис)

 _____ (підпис)

 _____ (підпис)

Анатолій БЄЛІКОВ

Володимир ШАЛОМОВ

Юлія БАЛАШОВА

С илабус затверджено на засіданні кафедри

безпеки життєдіяльності
 (назва ккафедри)

Протокол від « 18 » серпня 2022 року № 1

Завідувач кафедри

 _____ (підпис)

Анатолій БЄЛІКОВ